

פניני הפרשה

תרומה

עלון מס'

1027

שנה כ"א התש"ף

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216
כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

מבית ומחוץ – זהב

ועשו עצי שטים אמתים וחצי אורכו וגו' – מביא רש"י את דברי הגמרא: שלשה ארונות עשה בצלאל, שניים מזהב ואחד מעץ, נתן ארון עץ בתוך ארון זהב ושל זהב בתוך עץ, נמצא מצופה מבית ומחוץ בזהב. ע"כ. והנה הארון מרמז על "בית קיבול" לתורה. אדם הלומד תורה דומה לארון הקודש, ובמה הוא דומה לזהב?

ללמדנו כי הלומד תורה, עליו להתנהג כזהב טהור במדותיו ובהליכותיו. לא רק בחיצוניותו אלא גם בלבו פנימה, שלא יתנהג אחד בפה ואחד בלב, כי כל אומן, דרכו להדר את הכלי מבחוץ יותר ממה שמהדרו בפנים מפני הרואים. וכתב הכלי יקר: על כן לא הוצרך להזכיר זהב טהור רק על הצד הפנימי אך מחוץ אין צריך להזכיר כי קל וחומר הוא מבפנים, ולהורות נתן בלבם שכמוהם יהיו עושיהם כי כל לומדי התורה צריכים ביותר אזהרה על טהרת הלב הפנימי שאינו נראה בלתי לה' לבדו.

אמצע הארון שהוא הדבר העיקרי היה עשוי מעץ שטים, והסיבה "כי האדם עץ השדה", שעל האדם להיות בעונה ושפלות כעץ השדה, הגם שצריך להראות את תפארת התורה. אמנם התורה בתוך תוכו צריכה לרומם אותו בהיותו בית קיבול לתורה, בבחינת ציפוי זהב מבית ומחוץ, אך עם זאת יש לו לדעת שהוא כעץ השדה בעונה ונתינה, ועי"ז זוכה להיות עץ עושה פרי לתת ולהשפיע לאחרים.

הגאון רבי חיים עוזר גרודזינסקי זצ"ל הלך פעם ברחוב בוילנא בלוויית תלמידיו. לפתע פנה אליו אדם, ושאלו כיצד מגיעים לרחוב מסוים. הרב שהיה כבר זקן ושבע ימים לא הסתפק בהסבר קצר היכן המקום, אלא נטלו עמו, והלך עמו במשך זמן לא קצר עד שהראה לו בדיוק את המקום. שאלוהו תלמידיו: וכי לא יכולת להסביר לו כיצד ללכת, ואם לא היה מוצא – היה שואל בהתקרבו למקום?! ענה להם: כאשר הוא שאלני היכן הרחוב, שמתני לב שהוא מגמגם וכבד פה, ראיתי כמה קשה עליו הדיבור והפניה לאנשים. אם לא אסביר לו היכן המקום המדויק, מן הסתם יהיה עליו לשאול עוד אנשים, ותגרם לו מכך בושה. רציתי לחסוך ממנו צער זה, והעדפתי ללכת עמו כמה שיזדקק, ובלבד שלא יצטער ויתבייש. כדי לחסוך בושה מיהודי, כדאי להתאמץ. תלמידיו שהיו עמו – לא שמו לב כי לפניהם עומד אדם שלא נוח לו לשאול. רק ר' חיים עוזר היה רגיש לכך, והיה מוכן לטרוח כדי שלא לצער. הרי לנו גדול הדור ארון הקודש זהב טהור מבית ומחוץ, ובכל זאת נהג במדה של עץ השדה בעונה ורגישות גדולה.

שיא תורני	עצה טובה
<p>המסכת הקצרה ביותר במשניות במספר המלים – מסכת מועד קטן הקצרה ביותר (771 מלים), ובמספר המשניות – מסכת קינים (חמש עשרה משניות).</p>	<p>כדי להצליח לעורר אהבת הזולת בלבנו, קודם כל צריך לעשות זאת עם עצמנו, על ידי שנייחד זמן מסוים לדבר על הטוב שבעצמנו. אמנם אנו מחויבים לעסוק בחשבון נפש, אבל צריך לייחד גם זמן לעורר את מעלותינו, כדי שלא ליפול לייאוש או חלילה לשנאה עצמית. נסח לעצמך דברי חיבה והתעוררות בהכרת מעלותיך, הזכר לעצמך את המעשים הטובים שעשית בעבר ובהווה, את הפעמים שגמלת חסד ונתנת צדקה, כיבדת הורים ועזרת לאנשים. כשתצליח לתרגל את השריר הזה על עצמך, יקל עליך ליישם זאת גם על אחרים. (ע"פ רבי נחמן מברסלב זצ"ל)</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"מצינו כל חכמי הדורות שבכל דור ודור מתמסרים על לימוד התורה ופרנסתם תמיד היתה בצער... וגם אנחנו יש לנו לילך בעקבותיהם. ולא נהיה כפויי טובה להשי"ת שהזריח לנו שמש החופש, ואנו לא מנצלים אותו לעסוק בתורה מתוך הרווחה". ("מגיד חדשות" ח"ט דרוש נ"ה).

ושמת את השלחן מחוץ לפרוכת ואת המנורה נוכח השלחן (כ"ו ל"ה)

אפשר לפרש בס"ד בהקדים מה שכתבו המפרשים ז"ל, שהמנורה רומזת לתורה, והשלחן הוא רמז לפרנסתו של האדם. ובא הכתוב לרמוז שהתורה תלויה בשלחן, כי אם אין קמח אין תורה, ויפה תורה עם דרך ארץ. גם התורה מתשת כחו של אדם (ע' סנהדרין דף כ"ו ע"ב), וכן העבודה שאדם עמל ויגע לפרנסתו. לכן מיקום הנחת המנורה מול השלחן. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן**הכל לאדון הכל**

מתשע מאות השקלים הנותרים? וכי הוא יחשוב, כי על המקבלים להכיר לו טובה על שמילא אחר ציווי המלך? ...!

הקב"ה מפקיד ביד העשיר סכום נאה שיש בו כדי לפרנסו בריוח. מהכסף הזה הוא מצוה עליו לתת בסך הכל עשירית לעניים ולהחזקת תורה – וכי יחוש צער על החלק שהופקד בידו כדי שיתן ממנו לאחרים? ! במקום זאת עליו להכיר טובה על שהוא יכול ליהנות מרובו של הפקדון! עליו לחוש שמחה על שהמלך נתן בו אמון, ומינה אותו לתפקיד "שר האוצר" שלו, המחלק משלו לאחרים!

*

ובכל זאת, למרות שמשל הקב"ה אנו נותנים, החידוש הוא שנחשבת לנו נתינה זו למצוה גדולה וחשובה.

מגיד המישרים הרב אהרן לוי שליט"א המשיל על כך משל לאב הנותן לילדו מדי פעם דמי כיס, והילד אוגר את המטבעות הנחשקות בקופת חסכון. יום אחד מגיע יום הולדתו של האב, והילד הולך מרוגש לחנות ורוכש לאביו האהוב שי פעוט. בקוצר רוח ממתין לבוא האב, ובערב מששב, ניגש אליו הילד בעינים נוצצות משמחה ומסיפוק, ומגיש לו את השי העטוף. האב מתרגש עד מאד, ולבו מוצף באושר עד גדותיו. הוא מודה לילד מקרב לב, ומבטיח לשמור על מתנתו לאורך זמן.

בניתוח עובדתי, מהי בעצם סיבת ההתרגשות, הרי האב יודע כי מקור הרכישה הוא כספו שלו, ואם כן על מה ההודיה והרגש?! אלא שהילד הוכיח במתנתו כי אוהב הוא את אביו, ומכיר לו טובה על ההשקעה הרבה בו. האב חש שמחה כיון שהשקעתו נושאת פירות, והילד משיב אהבה על אהבתו.

כך גם אנו ביחסנו אל הקב"ה. אמנם העולם כולו של ה' יתברך, ואין אנו נותנים לו דבר משלנו. אולם כאשר אנו משכילים לפתוח את הארנק למטרות קודש, לצדקה ולהחזקת תורה, מתוך שמחה והכרת טובה, אנו מוכיחים בזאת את אהבתנו לבוראנו, ורחמנא לבא בעי.

לרגל הגיעו של סוחר מפורסם לגיל חמישים, ערכו לו שותפיו למסחר מסיבה גדולה, במהלכה העניקו לו שי צנוע.

ביקש לא להישאר חייב, נטל את המתנה מידים והכריז בפניהם: "ידידי היקרים, יקרה וחביבה עלי מתנתכם, ובשכרה אני נותן לכם במתנה גמורה - כל מה שגנבתם משלי עד היום...".

*

כל אחד מכיר את זה. לא-פעם מתלווה לנתינת הצדקה תחושת החמצה. הנותן רואה את הכסף שהשיג בעמל כפיו עובר לידי מישהו אחר, הוא חס על כספו ומחשבה טורדנית חולפת במוחו: "באותו סכום יכולתי לקנות, להשקיע, לרכוש...".

באה התורה ושוללת מחשבה זו, כפי שמפרש הגאון הקדוש רבי יעקב אבוחצירא זצ"ל בספרו "פתוחי חותם" את הפסוק: "איש כמתנת ידו" - אל ירע בעיניך מתנת ידך, שהרי לא נתת משלך כלום, אלא "כברכת ה' אלוקיך אשר נתן לך" - התרומה שנתת היא עצמה מהברכה שנתן לך ה' אלוקיך. וכפי ששנינו באבות (ג', ז'): "רבי אלעזר איש ברתותא אומר, תן לו משלו, שאתה ושלך שלו. וכן בדוד הוא אומר (דברי הימים א, כט) "כי ממך הכל ומידך נתנו לך". ועוד מפרש הרב פתוחי חותם: תן בעין יפה, "כברכת ה' אלוקיך אשר נתן לך" - כפי שה' נתן לך ברכה בעין יפה.

הכל שייך לאדון הכל - "לי הכסף ולי הזהב, נאום ה'" (חגי ב, ח). ברצונו הוא נתן לך את הרכוש, וברצונו יכול הוא לקחתו ממך, ולתתו לרעך הטוב ממך.

נתאר לעצמנו מלך הקורא לעבדו, מפקיד בידו אלף שקלים ומצוה עליו: "מאה מתוך האלף – שלך הם, עשה בהם כרצונך. את תשע המאות הנוספים - חלק לתשעה בני אדם אחרים שאשלח אליך". ברור כי העבד יהיה מאושר: המלך נתן בו את אמונו, הפקיד בידו סכום גדול לחלק לאחרים, ואף נתן לו במתנה מאה שקל מתוכם. האם יחוש צער על שעליו להיפרד

זיספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

מול איומי הסכין

"מדוע הנך שואל זאת?" התפלא מרן, והתלמיד ענה:
"כי כך נוהג השוחט שלנו, ש. א. ממצרים...".

מרן היה המום, והבטיח לטפל בענין ללא שהות. מיד פנה למחלקת הכשרות וקבל הכיצד מאפשרים לאדם שאין יראת אלוקים בלבו לשחוט ולהכשיל את ההמון. השיבו רבני המחלקה שהאיש נבחן וידע את כל התשובות היטב.

ישב מרן וגולל באוזניהם את רוע מעלליו של השוחט-הקצב, והרבנים הנרעשים הבהירו שבדיוק מחר עליו להגיע למשרדיהם ולקבל תעודה מהרבנות, וטוב שמשמים גלגלו שהדברים התגלו קודם לכן.

למחרת, כאשר בא האיש לקבל את תעודתו, הוא נתקל בסירוב. "שמענו מהרב עובדיה יוסף על הבעיות החמורות שהיו במצרים, ולכן איננו יכולים להעניק לך תעודה" הבהירו לו.

הברנש הנזעם דלק אחרי מרן ושוב איים עליו באקדחו. "עליתי לארץ ישראל כדי לפתוח דף חדש, מדוע אתה מציב בפני מכשולים?"

"אם אכן מבקש אתה לפתוח דף חדש" הישיר אליו מרן מבט "מדוע הינך שוחט ללא כיסוי ראש ובלי נטילת ידיים?"

בסופו של דבר, התייאש הלה מלעסוק בשחיטה, ופנה לעיסוק אחר. הוא החל לעבוד כשומר לילה בסמוך לגבול, והיה מבריא סחורות מעבר לגבול יחד עם מסתננים.

באחד הימים הסתכסך עמם והם לא היססו לרגע, שלפו אקדח וירו בו למוות. במדה שמדד - בה מדדו לו.

כשמעו זאת תלמידיו של מרן, קראו על כך את הפסוק: "מי אשר שלח ידו במשיח ה' וניקה..."

כשכיהן מרן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל כסגן הרב הראשי במצרים, גילה כי ראש השוחטים, הינו מחלל שבת בפרהסיא ומומר להכעיס. עוד העידו בפניו כי שוחט זה מאפשר לגויים לשחוט במקומו.

מיד שלח לקרוא לו והתרה בו. הלה זעם מאד על הרב הצעיר שמתערב בענייניו, והחליט להרתיע אותו לבל יתעסק עמו. בעזותו כי רבה, שכר שני ערבים מקומיים שיזרקו על פניו חומצה, ותיאר להם את מראהו עם זקן ותרבוש. מאת ה' באותו יום איחר מרן להגיע לבית הכנסת, ואותם ערבים השליכו את החומצה על אדם אחר הדומה בתוארו למרן (ר' יהודה גבאי ז"ל). אותו אדם אושפז בבית החולים למשך מספר חודשים עד שהחלים.

בהיוודע למרן מעשיו של השוחט האלים, הדיחו על אתר מתפקידו. הלה לא בחל בשום אמצעי, ומיד הגיע לביתו של מרן עם אקדח שלוף ואיים על חייו. מרן לא נרתע, ואמר לו באומץ לב: "באקדח זה תפחיד אדם אחר, לא אותי". מאז אותו מקרה, העמידה המשטרה למרן משמר יום ולילה.

לאחר מכן פתח האיש משחטה בשותפות עם איזה גוי, וזייף חותמות כשרות. השלטונות תפסוהו, והוא ישב במאסר שלש שנים.

לאחר שריצה את עונשו והשתחרר, הוא החל להצר את צעדיהם של אחיו היהודים ולהתנכל אליהם רבות. ראשי הקהל שביקשו להיפטר ממנו, העניקו לו סכום נכבד כדי שיסע לארץ ישראל.

מיד כשעלה ארצה, הגיש בקשה במשרדי הרבנות בירושלים, להתמנות לשוחט במבשרת ירושלים.

באותה עת כיהן מרן כחבר בית הדין הרבני בפתח תקוה, ובאחד הימים, כשעלה לכנס דיינים בירושלים, נפגש עם אחד מתלמידיו שעבר לדור במבשרת ירושלים. שאל התלמיד את מרן האם מותר לשחוט ללא כיסוי ראש וללא נטילת ידיים של שחרית.

☺ זה כא חוק! ☺

"אתה אוהב דגים?" שואל נשאל הילד.

"בודאי" הנחן הינוקא נמרצות.

"אם אתה אוהב אותם", רחה אותו השואל מיניה וביה "אז למה אתה אוכל אותם?...".

☺ חוק חוק כא... ☺

יש אנשים שהם אומרים לך שהם אוהבים אותם ודואגים לך, ובאמת הם דואגים לך בגלל שהם אוהבים את עצמם...

אוד המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

שאלה: מלבד משלוח החיוב, אנו שולחים עוד עשרה משלוחי מנות. האם ניתן לממן אותם מכספי מעשר?
תשובה: אם האנשים האלה שמקבלים משלוח מנות אינם מחזירים תמורתם והם אברכים או עניים צנועים – אפשר לחשב את זה ממעות מעשר.

שאלה: בחור ישיבה שלומד בירושלים ונוסע בליל פורים דפרוים לעיר פרוזה, האם יכול לקרוא את המגילה בירושלים (במנין) לפני שהוא נוסע?
תשובה: בירושלים עוד לא הגיע הזמן. כשיגיע לעיר פרוזה, יאסוף מנין ויקרא (אם דעתו להשאר שם עד עלות השחר).

שאלה: לסוברים שאין מברכים ברכה אחרונה על המגילה אלא בעשרה, האם יכולים לברך גם במקרה שמתוך העשרה יש ארבעה שכבר שמעו את המגילה?
תשובה: יכולים.

שאלה: האם נער לאחר בר מצוה יכול לקרוא את המגילה לציבור או עדיף נשוי?
תשובה: נשוי עדיף. אלא אם כן הבחור קורא בטעמים בהלכה, והנשוי אינו יודע טעמים.

שאלה: האם במשלוח מנות יש להקפיד שכל מנה תהיה בכלי נפרד (כדעת הבא"ח ש"ר פרשת תצוה אות ט"ז)?
תשובה: לכתחילה כן. חביבה עלינו כל מלה של הבן איש חי.

שאלה: אָבֵל על אביו או אמו בתוך שנתם, האם מותר לו לשמוע שירים בפורים?
תשובה: מותר, בלי מוסיקה.

שאלה: מהי ההגדרה בזמנינו של עני שאפשר לתת לו מתנות לאביונים?
תשובה: כל מי שסמוך על שלחן הכולל או על עבודת אשתו.

שאלה: מהו השיעור של מתנות לאביונים בשקלים חדשים?
תשובה: לפי דברי הבן איש חי יש לתת לכל אביון דמי 200 גרם לחם, דהיינו בזמננו כשני שקלים לכל אחד. ועדיף לתת מתנה מכובדת בפורים דהיינו 5 שקלים או 10 שקלים לכל אביון. וכך יש לתת עבור כל אחד מבני הבית הגדולים. ומה שמוסיף על זה יוכל לחשב מכספי מעשר.

שאלה: האם ניתן לתת מתנות לאביונים לאיש ואשתו, ולצאת בזה כאילו נתן לשני אביונים?
תשובה: נראה שאיש ואשתו נחשבים כגוף אחד ואביון אחד, וצריך לתת לעוד אביון.

שאלה: אדם שאינו רגיל בשתיית יין, כמה יין צריך לשתות בפורים?
תשובה: עד שישתכר ויישן, וכמו שכתב הרמב"ם. ויש אומרים דרך צחות שהרמב"ם מפרש מה שאמרו בגמרא חייב איניש לבסומי "בפוריא", שהכוונה במטה (כמו בב"מ דף כ"ג סע"ב), שלא יתהולל ברחובות ויזרוק אבנים על המכונות וכיו"ב, אלא ישכב במטה.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה

לע"נ לאה בת שרה ע"ה

לע"נ עזיזי בר כמונה לבית חדוק ז"ל

לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל

לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל

לע"נ רבי יצחק בן רחל זצ"ל